

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Egy fogyatékos személyek
inkluzív társadalmi részvételét segítő
szemléletformáló program
hatásvizsgálata

Kutatásvezető: Dr. Perlusz Andrea

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézet
perlusz.andrea@barczi.elte.hu

ELTE | BGGYK
BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR

Egy fogyatékos személyek inkluzív társadalmi részvételét segítő szemléletformáló program hatásvizsgálata

Milyen problémára keres megoldást?

A hazai foglalkoztatáspolitikák fontos eleme a hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok foglalkoztathatóságának elősegítése; a munkaerőpiactól tartósan távol lévő személyek (re)integrációja, munkaerőpiaci versenyképességük támogatása. Mindez azonban elképzelhetetlen a társadalom és a vállalati szféra szemléletformálása nélkül, amelyhez az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód követelménye és a diszkrimináció tilalmának törvényi szabályozása jó alapot ad. Ugyan az állam a jogi környezet fejlesztésével is törekszik a fogyatékos emberek társadalmi inklúziójának elősegítésére, azonban ez önmagában nem elegendő a társadalomban uralkodó túlnyomóan negatív attitűdök megváltoztatására, a fogyatékossgal élő emberekkel való találkozás „tabuinak” feloldására.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Piaci környezetre tervezett hatékonyságméréssel kísért szemléletformáló programunk célja hogy közelítse a fogyatékossgal élő személyeket és a munkáltatókat, annak érdekében, hogy a negatív viszonyulás megváltoztatható legyen és a munkáltatók befogadó szemléletet tükrözzenek. Célunk a fogyatékos személyekhez kötődő sztereotípiák, előítéletek felülírása új társadalmi konstrukciókkal, elérve, hogy a tanulásban, a munkában, az életkörülményekben, a társadalmi létezésben egyaránt biztosítva legyen a fogyatékossgal élő személyek számára az esélyegyenlőség és a méltányosság.

Szemléletformáló programunkat fogyatékos személyek aktív részvételével alkottuk meg, illetve a megvalósításban is közösen veszünk részt, elősegítve a *participációt* és az *empowermentet*.

Kutatási eredmények

Szemléletformáló programunk eredményességét vizsgáló kutatási eredményeink alapján megállapítható, hogy a Solomon-féle négy-csoportos kísérleti elrendezés alkalmas a szemléletformáló program hatásának vizsgálatára. Ezen felül a MAS (The Multidimensional Attitudes Scale Toward Persons With Disabilities) hallássérült emberekre és mozgássérült emberekre vonatkoztatott skálái alkalmasak a résztvevők attitűdjeinek feltérképezésére és a változás detektálására. Első eredményeink azt mutatják, hogy a szemléletformáló program a résztvevők attitűdjét pozitívabb irányba változtatta mindkét érintett csoporttal kapcsolatban.

Társadalmi innovációs vonatkozások

Kutatásunk végterméke egy innovatív, tudományos eredményekre alapozott fogyatékos személyekkel kapcsolatos szemléletformáló program, illetve annak kvantitatív kutatással, hatásvizsgálattal bizonyított eredményei, melyek hosszú távon validák és megbízhatóvá tehetik a programot. Programunk egyediségét nemcsak a tudományos alapokra helyezés, de már a programalakítás folyamata is bizonyítja, hiszen kevés az olyan hazai szemléletformáló tevékenységek száma, melyek fogyatékos személyek bevonásával kerülnek megalkotásra és megvalósításra. Programunk társadalmi innovációs jó gyakorlatként összekötheti az egyetemi szférát és a munkaerőpiacot.